

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DELAVSKI DNEVNIK ZA SLOVENCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

VOLUME XIX. — LETO XIX.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) OCTOBER 15, 1936

ŠTEVILKA (NUMBER) 244

OB 2. OBLETNICI UMORA KRALJA ALEKSANDRA

Kdo je bil prav za prav odgovoren za ta zločin? Zakaj je bil kralj v usodnem trenutku skoro brez varne protekcije?

Pretekli petek 9. oktobra je bilo dve leti, odkar je bil v Kraljevstvu umorjen jugoslovanski kralj Aleksander, toda danes tega umora je danes še prav tako zagonetno kot je bilo takrat. To se pravi, vprašanje moralnih krivcev umora je še vedno zavito v temo, in celo izdati moškega, ki je atenuiral, ni popolnoma gotovo. Louis Adamič piše tozadevno v tekoči številki revije "The Nation", kjer med drugim izva-

"Po gotovih znakih na truplu je bilo baže ugotovljeno, da je bil atentator macedonski komunist, ampak po Balkanu so razne govore, da je Čerčan, ki se je vedno živ, in da je bil atentator neka druga oseba."

Atentator je bil zakopan v prisotnosti dveh detektivov in grobarja, francoske kot jugoslovanske, ki so takoj po grozodejstvu storile vse, kar je bilo mogoče, da se je preiskavo omejit, ko so atentat izkoreninili. V Jugoslaviji je bila mednarodna diskusija o okoliščinah smrti prepovedana, kar je bil kralj v izkrcanju skoro vsake protekcije in da je atentator skrajno lahak. Dognano je, da se je kralj dobro zavedal, da ga v bližini čaka smrtna nevarnost, da se dovoli, da bi jugoslovanska vlada iz nevarnosti kralja tekom obiska, da pa je jugoslovanska vlada iz nevarnosti vzroka prošnje od-

Neki londonski list je po ugotovitvi, da je Aleksander bil anglijski princ a Scotland Yard (anglijska tajna policija), ki je prosi državno tajno policijo, da se dovolilo desetim angleščim detektivom priti v Francijo. Francoske oblasti pa so zavrnile, kot je poročal londonski list. Resničnost o omenjenih vestih ni bila nikdar za-

Maršalski policijski prefekt Jeanneaud je bil po umoru odločno proti "zanemarjanju" svet odločno protestiral, temveč ga celo odlikoval. Pariški list "Jour" je po- kazal na svojo roko uvel preis-

to ter v novembru 1934 po-

(Dolje na 3. str.)

Potek ameriške predsedniške volilne borbe

Roosevelt zagotavlja ameriški business, da se mu ni treba bati, ker se on bori samo proti monopolom.

Landon trga zakon o socialni zaščiti.

CHICAGO. — Predsednik Roosevelt je sinoči svečano obljubil ameriškiemu businessu, da bo varoval individualizem in privatno udejstvovanje (v industriji in trgovini) in poudaril, da se ameriškiemu businessu ni treba bati njega. On ni protinjemu, temveč zanj. Z "New Dealom" mu je pomagal in mu bo še pomagal. Kajti on se zaveda, da sta individualizem in privatno udejstvovanje "hrbtenica ameriškega blagostanja." Njegov boj je naperjen proti monopolom, iz katerih "smrtonosnega objema" hoče rešiti ameriške industrijalce in trgovce.

Roosevelt je govoril v chikaškem stadiju, v katerem se je nagneto okrog 30 tisoč ljudi, dočim se je gnetla okrog stadija množica kakih sto tisoč nadaljnjih ljudi, katerim se ni posrečilo priti v prenatrpani stadij. Množica v stadiju in zunaj stadija je predsednika navdušeno pozdravljala.

Roosevelt je v prvi vrsti apeliral na ameriški business, da ga podpre v njegovi kampanji za ponovno izvolitev. "Vi ste čuli, da je sedanja administracija sovražna businessu," je govoril predsednik. "Čuli ste, kakšnim nevarnostim bi izročeni ameriški business, ako bo ta administracija ostala. Toda baš ta administracija je rešila privatni profit in svobodo udejstvovanja, potem, ko so ju isti voditelji, ki vas danes strašijo, pogrnili na rob propada. Samo pogledajte, kako je privatni business napredoval v zadnjih treh letih in pol in berite, kaj mi mislimo o privatnem businessu."

"Borba proti privatnim monopolom je borba za ameriški business in ne proti njemu. To je borba za ohranitev svobode privatnega udejstvovanja in ekonomske prostosti. Jaz verjamem v individualizem. Jaz verjamem vanj v umetnosti, v znanosti in v raznih poklih. Jaz verjamem vanj vse dotle, dokler poedinec ne začne škodovati družbi. Tudi ameriški biznismen ne verjame vanj preko te meje. Mi vsi smo trpeli v preteklosti zaradi podivjanega individualizma — trpela je družba in trpel je business."

"Verujoč v solventnost businessa, v solventnost farmerjev in v solventnost delavcev, verjamem tudi v solventno vlado. In vaša vlada je solventna."

"Ameriško ljudstvo nima nobenega spora z businessom. Ono samo zahteva, da se ne zlorablja moči koncentriranega bogastva."

Kapitaliste, ki so zdaj proti njemu, si je privoščil z opazko, da v Washingtonu niso videli nevarnosti birokracije l. 1933. "Nasprotno, v njem so videli zaskrbovalno bolnišnico. In zdaj so nekateri že tako ozdraveli, da mečejo berglje v zdravniko."

GRAND RAPIDS, Mich. — Včeraj je govoril tu republikanski predsedniški kandidat Alf M. Landon ter obnovil napad na "new-dealsko" socialno zakonodajo. Udaril je po zakonu o socialni zaščiti zaradi določbe, da bodo morali delavci prispevati en odstotek od svojih mezd v posebni sklad, katerega bo upravljal zvezni kongres. Landonov govor je bil v tem pogle-

du zelo podoben Fordovi izjavi, s katero se je avtomobilski magnat izrekel za Landaona in ki je posvečala posebno pažnjo zakonu o socialni zaščiti, katere imenuje Ford "kruto šalo na račun delovnega ljudstva." Vse kaže, da nameravajo republikanci osredotočiti svojo kampanjo okrog tega zakona. Iz raznih krajev že prihajajo vesti, da so včeraj v mnogih tovarnah nalepili letake, ki povedo delavcem, da bodo morali po 1. januarju odrajavati en odstotek svojih mezd zvezni vladi, če ne bo izvoljen Landon. Posledice se baje že kažejo. Neki michiganski tovarnar je pred tedni odredil poskusno glasovanje med svojimi delavci, od katerih se jih je 70 odstotkov izrekel za Roosevelta. Čim pa je dal razglasiti, da bodo morali po novem letu prispevati en odstotek mezd v zvezno blagajno za socialno zaščito, se je sentiment obrnil v prilog Landonu. Pri tem pa republikanci ne povedo, kakšno socialno zaščito bodo oni dali ameriškiemu ljudstvu in kako jo mislijo financirati. Z davkom na kapital gotovo ne. Najbrž je njihova ideja, naj gleda vsak zase, "Bog bo pa gledal za vse."

COUGHLIN SEL NEZNA- NO KAM

BOSTON. — Detroitški župnik se je danes odpeljal z avtomobilom iz mesta, a nihče ne ve, kam. Sinoči je imel kratek razgovor z reporterji, pred katerimi se je jezil zaradi poročil v listih, da je rekel, "da bo že dobil v roke" Johna Barryja, poročevalca lista Globe. Jezil se je, da časopisi pišejo o tem incidentu kot o kakšni gangaški aferi. Coughlin pravi, da vse, kar je hotel storiti v tej zadevi, je bilo, da se je pritožil proti Barryju pri njegovih gospodarjih. — Vprašan, ali bo obiskal kardinala Pacellija, je odgovoril, da nima navade obiskovati ljudi, dokler ga ne povabijo.

Staršem "Slavčkov"

Danes zvečer se bo vršila izredna seja staršev "Slavčkov" iz razloga, ker se vrši jesenski koncert 25. oktobra in imamo za rešiti še precej važnih zadev glede prireditve. Ako vam je za napredek naše mladine, bodite gotovo navzoči. Seja se bo vršila v S. N. Domu, novo poslopje, dvorana št. 2. Pričetek ob 8. uri zvečer. — Odbor.

Himen

Poročila sta se John Zakrajšek, sin poznane Zakrajškove družine iz Addison Rd. in Miss Frances Matko, hčerka Mr. in Mrs. Joe Matko, 10310 Sandusky Ave.

Prevzela restavracijo

Matt in Ana Kučer sta prevzela restavracijo od Mary Kuhar na 3804 St. Clair Ave. Imate dobre jedila in vsakovrstno žganje, vino in pivo. V soboto bosta za otvoritev servirala kosko večerjo.

Iz bolnice

S Svetkovo ambulanco je bila pripeljana domov iz Mt. Sinai bolnišnice Mrs. Mary Jerman, 17912 Hillgrove Ave. Prijateljece so vabljeni, da jo obiščejo.

Poravnava spora v A. D. F. je še v dvomu

Lewis pravi, da ne more biti govora o miru, dokler izvršni odbor ne prekliče suspendiranja 10. unij, ki drže z njim.

WASHINGTON. — Eksekutivni odbor Ameriške delavske federacije se pripravlja, da po- žene v tek mirovno mašinerijo, s katero upa zakrpati razkol, ki je nastal v federaciji zaradi konflikta med zagovorniki industrijskega in strokovnega unionizma. Odbor je imenoval poseben odsek, ki bo začel z mirovnimi pogajanjmi z Lewiso skupino, katere je organizirana v Odboru za industrijsko organizacijo. V tem odboru je zastopanih deset velikih unij, ki štejejo skupno en milijon in 150 tisoč članov. Eksekutivni odbor federacije je 5. septembra te unije suspendiral zaradi "upora" in "zanašanja dualnega unionizma v vrste A. D. F."

Predsednik federacije William Green se ni odobrilo odboro-vega arbitražnega predloga, ker čaka, kaj poreče na to voditelj industrijskega odbora J. L. Lewis. Slednji je včeraj posvetoval z ravnateljem svojega odbora Johnom Brophyjem, toda ni povedal, ali se strinja z mirovno overturo odbora federacije ali ne. Možno je, da bodo "uporniki" pristali na pogajanja, kajti rečeno je bilo že večkrat, da je bila Lewiso skupina vedno pripravljena razpravljati o spornih vprašanjih. Sporne razlike izvirajo predvsem iz bojzani voditeljev strokovnih unij, da bo Lewiso akcija za masno organiziranje delavcev na industrijski podlagi zašla na njihovo polje ter potegnila za seboj izučene delavce, nad katerimi si laste jurisdikcije.

Vzlic najnovejši mirovni overturi eksekutivnega odbora pa je dvomljivo, da bi prišlo do poravnave spora pred konvencijo federacije, ki se bo začela 16. novembra v Tampu, Fla. Lewis namreč vztraja, da ne more biti nobenega govora o kakem pomirjenju, dokler eksekutivni odbor federacije ne prekliče svojega sklepa, s katerim je suspendiral omenjenih 10 unij. Green pa pravi, da odbor o tem sploh ni razmotrival.

Fisher Body delavci

Kremžar Furniture, 6806 St. Clair Avenue, naznanja, da uslužbenci pri Fisher Body dobijo poseben popust na Frigidaire ledenicah in to samo do 15. novembra.

"Fish Fry"

Jutri zvečer bo ples in serviral se bo ribjo pečenko v Slovenskem Društvu Domu na Recher Ave.

Ne pozabite, da se bo vršila v nedeljo popoldne prireditve Cankarjeve ustanove v Slov. Del. Domu na Waterloo rd. — Dolžnost vseh kulturno zavednih naprednih rojakov in rojakinj je, da to prireditev posejijo in pokažejo, da so pripravljene pomagati, da se čim prej uresniči ideja "Cankarjevega glasnika", ki bo učitelj in kulturni voditelj vseh tistih, katerim je nesmrtni Ivan Cankar posvetil svoje življenje, zmožnosti in energijo — izkoriščanih in zapeljivanih. Storimo svojo dolžnost! Pokažimo, da se zavedamo velike važnosti tega kulturnega podviga! In pokažimo, da nas je mnogo!

Črna legija obstoja tudi v Californiji

LOS ANGELES. — Tukaj- šnja policija se je podala na lov za Črno legijo, ko se je popolnoma slučajno našlo kovček z vsebino, ki daje slutiti, da se je ta teroristična organizacija razširila tudi v Californijo. Kovček sta našla dva policista blizu nekakega hotela v mestnem okrožju Wilshire. V kovčku so bila črne satenaste halje s kapucami in z belo mrtvaško lobanjo in prekrizanimi kostmi na prsih. Poleg tega se je našlo v kovčku tudi nekaj pozivov na "brate", katere se obvešča, kje se bo vršila prihodnja seja in da naj pridejo na sestanek oboroženi. — Najdba je bila izročena policijskemu kapitanu Williamu Hynesu, ki je dejal, da so najdene parafernalije docela slične onim, ki jih je zaplenila detroitska policija. V kovčku je bila tudi moška obleka, ki je bila izdelana pri nekem krojaču v Los Angelesu. Hynes pravi, da so njegovi detektivi odkrili že več dokazov, ki jasno pričajo o obstoju Črne legije v južni Californiji.

Thomas pride v Cleveland

Norman Thomas, socialistični kandidat za predsednika Združenih držav, bo prišel 20. oktobra v Cleveland in bo govoril popoldne v hotelu Allertonu. To bo Thomasov zadnji obisk v Clevelandu tekom sedanje predsedniške kampanje. Clevelandski socialisti so želeli, da bi Thomas govoril v Clevelandu 20. oktobra zvečer, a Thomas želji ne more ugoditi, ker bo govoril zvečer omenjenega dne v Pittsburghu. Predmet Thomasovega clevelandskega govora bo: "Zapuščina Eugena Victorja Debsa." V ponedeljek zvečer 19. oktobra bo Thomas govoril v Detroitu. V Cleveland bo prišel v torek zjutraj, ob treh popoldne se bo pa odpeljal v Pittsburgh, kjer bo govoril ob 7.15 zvečer. Njegov govor bo oddajala tudi clevelandska radijska postaja WGAR.

Briljantno delo

Opera "Nikola Šubić Zrinski" katero uprizori Sam. "Zarja" 8. novembra v S. N. Domu na St. Clairju, je z glasbenega stališča naravnost briljantno delo. Libreto je spisal Hugo Badalič, uglasbil jo je pa Ivan pl. Zajc, ki si je pridobil za svojo delo plemiški naslov. Je to prva izvirna hrvaška opera, ki jo vprižori "Zarja" na odru S. N. Doma. Sedeži so rezervirani. Vstopnice dobite pri Mrs. Makovec v S. N. Domu.

Siskovich na radiju

Joseph Siskovich, tajnik Slovenske Zadrzne Zveze, bo govoril na jugoslovanskem radio programu nočjo med 5:15 in 5:45 na postaji WJAY. Igrali bodo tamburaški Plavi Dunav. — Marian Mihaljevich je vodja programa.

Seja

Društvo Slovejski Dom, št. 6 SDZ ima redno mesečno sejo, jutri zvečer ob 7:30 v Slovenskem Domu na Recher Ave. Rešiti bo treba mnogo važnih vprašanj.

Seja odbora C. U.

Nocoj se bo vršila seja odbora Cankarjeve ustanove v S. D. D. na Waterloo rd. Vsi odbor- niki so prošeni, da gotovo pridejo.

Računi za vodo

Jutri do 5:30 popoldne imate čas, da plačate račune za vodo in elektriko v našem uradu. —

Krvava bitka za posest Ovieda

Pred mesto je prispelo dva tisoč mohamedanskih Maročanov in vnela se je krvava borba, ki utegne odločiti usodo obleganega mesta.

Sovjetska zahteva, da se takoj skliče sejo nevtralnostnega odbora, je bila odklonjena.

HENDAYE, Francija, 14. ok-

tobra. — Poročila iz vladnih in rebelnih virov govore o krvavi bitki, ki se je vnela pred Oviedo med oblegajočimi asturskimi rudarji in mahomedanskimi Maročani, katere je rebelna komanda poslala na pomoč obleganemu oviedskemu upornikom. Vsa poročila se strinjajo, da bo ta bitka najbrž odločila usodo Ovieda, ki ga oblegajo asturski rudarji že nad dve meseca. Maroške čete so napadle severozapadne obronke mesta, skušajoč zavzeti grič Naranco, ki dominira mesto. Naletela pa so na krepak odpor od strani asturskih rudarskih čet, ki obenem nadaljujejo s silovitimi napadi na rebelne postojanke v središču mesta. Bitka je trajala ves dan in ni še znano, kako se je iztekla.

Oviedo je pred 89 dnevi zasedlo 2.500 izbranih rebelnih vojakov. Od teh jih je še živih kakih tisoč, ki se zdaj branijo v središču mesta, kjer so se zavarirali v oviedski stolni cerkvi. Vegovi orožni tovarni in okoliških hišah. V cerkvenem stolju imajo postavljene strojnice in ostrostrelce. Boji se vrše od hiše do hiše in asturski rudarji morajo zavzeti vsako hišo posebej. Pri tem se poslužujejo dinamičnih bomb, ki jih vžigajo s cigarami.

Končni boj bo nedvomno brezobziren in brez prizanašanja. Uporniški posadki poveljuje general Aranda, ki je poveljeval maroškim legionarjem leta 1934, ko so s krogami in bajoneti zatrli oktobersko revoluto v Asturiji. Tedaj niso poznali prizanašanja ter pobili vse, kar so dosegli s krogami in bajoneti. Ujetnikov niso jemali, temveč vse pobili. Padlo je tisoče asturskih rudarjev. In Asturčani tega niso pozabili. Oblegajočim asturskim rudarjem (Dolje na 2. str.)

ZAHTEVAJO VIŠJE MEZDE

PROVIDENCE, R. I. — Predsednik unije tekstilnih delavcev (United Textile Workers) Thomas F. McMahon je te dni poznal prizanašanja ter pobili vse, kar so dosegli s krogami in bajoneti. Ujetnikov niso jemali, temveč vse pobili. Padlo je tisoče asturskih rudarjev. In Asturčani tega niso pozabili. Oblegajočim asturskim rudarjem (Dolje na 2. str.)

TISOČAK ZA SRBEČICO

WASHINGTON. — Zvezno vrhovno sodišče je odklonilo pretresanje razsodbe, ki jo je podalo neko oregonsko sodišče v zadevi Ralpa Comptona, drugega častnika na ladji Convena ki je tožil za tisoč dolarjev odškodnine, češ, da se je nalezl srbečine od ladijskega kuharja. Sodišče je njegovi odškodninski zahtevi ugodilo.

ZDRAVNIK PRIJET ZA RADI ABORTACIJ

NEWARK, N. J. — Tukaj- šnja policija je te dni odkrila neki klub za prakticanje porodne kontrole, ki je imel okrog 800 članic, večinoma uradnic in pisarniških uslužbenk. Klub je vodil dr. George Harley, katerega se je obdolžilo izvrševanja nepostavnih operacij. Članice kluba so plačevale dva dolarja mesečne članarine, za kar jim je klub v slučaju potrebe nudil potrebno pomoč. Torej se je šlo za nekako zavarovanje proti porodom. Dr. Harley je bil spuščen na prosto pod varščino 5 tisoč dolarjev, dočim je morala njegova strežnica položiti tri tisoč dolarjev varščine.

ZEMLJA RJAVI

WASHINGTON. — Dr. Henry Norris Russell iz Smithsonian instituta pravi, da bo našega planeta nekega dne konec najbrž od rje, ki žre rude in skalo- vje, obenem pa tudi kisik, brez katerega bi bilo življenje na našem planetu nemogoče. Ozračje ki obdaja naš planet, bo tako polagoma ostalo brez življenja ohranjajočega kisika in vsega, kar danes raste, diha in miga bo konec. Ni pa si treba nikomur delati silnih zadev tega. Ta proces je namreč zelo počasen in bo traja čakati še najmanj tisoč milijonov let, preden bo mo z zemljo vred smrtno zarjaveli.

PROSPERITETA?

LOS ANGELES. — V tukaj- šnjem mestnem departmentu za pobiranje odpadkov so mnenja, da se je prosperiteta v resnici vrnila izza pravilnega "voga- la", za katerega se je skrila leta 1929. To domnevo so dobili ob pogledu na odpadke, med katerimi je najti več in boljših ostankov od jedi kot prejnjaja leta.

Zahtevajo dokazov od Vehovca

Člani clevelandске mestne zbornice so se v torek zvečer hudo razburjali zaradi izjave njihovega kolega Antona Vehovca, da ga je neki chicaški raketir skušal podkupiti s 4 tisoč dolarji, da bi opustil borbo proti igralnim strojem, in da je omenjeni raketir izjavil, da Vehovecovi tovariši "dobivajo svoje deleže, čemu bi ga torej ne dobil tudi Vehovec?" Vehovec jim je odgovoril, da je prepričan, da je bil v pravem in da je pripravljeno ponoviti svoje izjave ter nastopiti kot priča pred vsakim sodnikom ali poroto. Mestna zbornica je nazadnje sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da okrajni prosekutor takoj pozove Vehovca pred okrajno veleporoto, ki zdaj preiskuje policijsko korupcijo. Za to resolucijo je glasoval tudi Vehovec in je bila sprejeta soglasno.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
VATRO J. GRILL, President
6231 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Po raznašalec v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

AMERIŠKA PREDSEDNIŠKA BORBA

Predsedniška kampanja je zanesla Roosevelta tudi v Kansas, domačo državo njegovega glavnega tekmeca Landon in časopisi pišejo, da je napravil zelo dober vtis na kansaške volivce ter jih mnogo pridobil zase. Ob tej priliki si je privoščil Landon zaradi njegovega varčevalnega programa, s katerim so bile zelo udarjene kansaške javne šole. Javno šolstvo je zadnja ustanova, pri kateri se sme varčevati, je izjavil Roosevelt. Potem je pohvalil svojo civilno konzervacijsko armado (CCC) ter opozoril na veliko delo, katero so izvršili ti njegovi 'borštnarji', na katere je zelo ponosen. V tej zvezi je tudi poudaril, da je glavno današnje vprašanje ameriška mladina, in da je njegova administracija v tej smeri napravila lepe korake.

Nobenega dvoma ni, da je bil predsednik Roosevelt popolnoma v pravem, ko je očital Landonu, da je ravnal napačno, ko je skušal varčevati na račun javnega šolstva v Kansasu. Javno šolstvo je prevelike važnosti za vsako državo, ki želi napredovati, da bi se smelo dovoliti kaj takega. To naposled tudi ni nobeno varčevanje, temveč greh, ki se prej ali slej kruto maščuje nad vsakim ljudstvom, ki ga tolerira. Roosevelt zasluži v tem pogledu vso podporo.

Roosevelt si je sposodil idejo civilne konzervacijske armade od socialistov. Ko jo je ustanovil, pa so ga tako socialisti kot liberalci in komunisti nezaupljivo motrili, češ, ali se mož morda ne pripravlja uvesti fašistične diktature, pri čemer bi porabil svoje 'borštnarje' kot udarne čete fašizma? Toda ta bojazen se je izkazala za odveč. Roosevelt ni imel diktatorskih ambicij. Če bi jih bil imel, bi lahko postal diktator spomladi l. 1933, ko so bili kongres in kapitalistični in finančni magnati pripravljeni pristati na vse, kar bi bil hotel zahtevati od njih. A Roosevelt ni maral postati diktator. In fantje v konzervacijski armadi so dobili namesto pušk lopate, krampe, motike itd. Delo, ki so ga izvršili v teh letih obstoja CCC, je bilo ogromno. Brezupne goličave so bile pogozdene, reke in potoki regulirani, parki preurejeni itd. In pomagano je bilo tudi fantom samim, katere je CCC rešila nevarnosti brezdelja, ki tako rado zapelje mlade ljudi na stranpota. Tako se lahko reče o CCC, da je postala ena izmed najsvetlejših točk New Deal.

Landon nadaljuje z napadi na Rooseveltovo administracijo, kateri očita predvsem diktatorske ambicije in politično koristništvo. Demokratski politiki na debelo izkoriščajo relief, javna in zasilna dela, pravi Landon. Graft na levo in na desno. O tem ne dvolim. Toda — in v tem grmu se skriva gad! — ali bi bilo drugače, če bi načeljeval zvezni vladi Hoover z republikanci? Ali bo drugače, če bo on izvoljen za predsednika? Kaj še! O pač — republikanci imajo v tem pogledu boljše skušnje in še večji apetit!

Landonov krik o Rooseveltovi 'diktaturi' ni nič drugega kot ponavljanje za Liberty ligo in Hearstom. Ameriški velekapitalizem in velefinance so — hvala Rooseveltu! — zopet trdno na nogah in se jim hoče neomejenega špekuliranja, prešanja in vsestranskega izkoriščanja pod geslom: "Ti mene ali jaz tebe, pa če vse vrag vzame!" Zato ta neumni krik.

UREDNIKOVA POŠTA:

Premijera opere "Nikola Šubić Zrinski" v Clevelandu

Dasiravno je uprizoril samostojni pevski zbor "Zarja" že lepo število oper izza leta 1928, ko je bil prebit led z opero — "Turjaška Rozamunda", pa se zdi, da ni bila od tedaj pa do danes nobena "Zarjina" predstavljena pričakovana s tako napestostjo in pozornostjo, kot je to slučaj s pretresljivo zgodovinsko opero "Nikola Šubić Zrinski".

Da je temu tako, se ni čuditi. Saj je opera "Zrinski" vendar eno izmed najstarejših opernih del, kar jih imamo Jugoslavlani. Skladba datira prav v sredo devetnajstega stoletja in je delo glasbenega mojstra Ivana Zajca, katerega lahko prištevamo med naše najplodovitejše glasbenike.

Prav zato, ker je opera popolnoma naša, namreč glasba in povest, bo 8. november resničen praznik za vse tiste, katerim beseda kultura ni le prazna fraza, temveč nekaj realnega ter v vsakdanjem življenju potrebnega.

Iz dosedanjega odziva javnosti je razvidno, da bo udeležba nenavadno velika. Zahteva po vstopnicah je namreč že sedaj, mesec pred predstavo, tako velika, da je težko postreči z zaželenimi vstopnicami. Tudi odziv naših trgovcev, društev in profesionalcev s čestitkami in oglasi v programno knjižico "Zarje", ki bo izdana ob tej priliki, je naravnost sijajen, kar jasno priča, da so "Zarjine" operne prireditve z vsakim letom bolj priljubljene. Zato je tudi naša dolžnost, držati se naših društev, trgovcev in drugih podjetnikov, ker le v izmenjavanju podpore eden drugega, je možen skupen napredek. Posebno danes v tem ljutem konkurenčnem boju z močnimi trudi, tudi položaj malega trgovca ali organizacije ni več tisto, kar je bilo nekoč in včasih naravnost boli podpirati to in ono. Zavedajmo se torej, da je mogoče molzti kravo le toliko časa, dokler jo krmimo!

Res je, da vzame veliko truda, časa in samozatajevanja od strani "Zarjanov", kakor tudi gmočnih žrtev od strani slovenske javnosti, da se postavi na oder operno prireditev, toda vsem skupaj je v zadovoljenje zavest, da gojimo nekaj koristnega in lepega, kar je trajnega pomena za vse. Kot smo na primer vajeni sedaj že osem let na redno operno predstavo, bi se nam že malo čudno zdelo, če bi se otvorila jesenska sezona brez "Zarjine" opere. Brez samohvale in pretiravanja lahko trdimo, da bi nastala v enakem slučaju neizogibna vrzel, ki bi imela slabe posledice za druge kulturne skupine, kakor tudi za vse naše javno udejstvovanje. Zato in baš zato je toliko bolj važno ter v interesu vseh Slovencev, da "Zarja" in slične kulturne organizacije rastejo in uspevajo.

Vsled tega naj ne bo med nami zavedna Slovenca ali Slovence, ki ne bi prisostvoval pri predstavi največje jugoslovanske opere "Nikola Šubić Zrinski". Preskrbite si še danes od enega ali drugega "Zarjinega" peva listek za rezerviran sedež, katerega zamenjate potem za vstopnico v slaščičarni Mrs. Makovec v S. N. Domu. Čim prej pridete ali jo pokličete po telefonu, tem boljši sedež si lahko zagistate. Cene sedežev so: \$1.50 — \$1.00, 75c in nekaj po 50c.

Ako vsa znamenja ne varajo, tedaj bo to pot dvorana S. N.

Doma popolnoma razprodana še pred prireditvijo. Saj je pa tudi že čas, da se kaj enakega zgodi med nami, če se upravičeno hočemo postavljati, da smo drugo največje slovensko mesto za Ljubljano.

Prihodnjikaj kaj več o vsebini opere in o pevcih! Danes pa še enkrat: Preskrbite si vstopnice danes, ker drugače vam bo žal! Za publicistijski odsek "Zarje" Mary Ivanusch

Kam gremo v nedeljo?

Cleveland, O. — Kam gremo v nedeljo 18. oktobra? Glej ga no, saj vendar veš, da je 10. letnica Skupnih društev SSPZ v S. N. Domu. Pa kaj 10-letnica — program, ta bo nekaj vreden. Videli bomo naše male, srednje in stare. Mali bodo uprizorili lepo slovensko igro "Triglavski zvončki." Ze ime je lepo, kaj šele igra! Srednji bodo predstavljali ameriški zapad, to je, da bomo videli cow-boys, kako znajo spretno loviti živino, katero oskrbujejo. Potem krasna slika ciganskega taborišča, v kateri bo pela solistinja Ann Gacnik, mlada, a izborna pevka. Starejši pa bodo uprizorili smešno polno enodejanko "Prodani ded". Spartanci bodo pokazali življenje moža, čigar žena dela v tovarni, on pa vodi gospodinjstva. Če hočete vedeti, kako se to vodi, kar pridite v nedeljo popoldne ob treh, pa se boste navadili, če se ne znate. Med spremembo kulis bodo pa premikajoše slike, tako da se ne boste dolgočasili, ampak smejali celo popoldne.

Iz Chicage pride organizator naše mladine in naš vrli borec za Zvezo — Mike Vrhovnik. Saj ga poznamo, ker njegova slika redno v glasilu "stanuje". Prav prijazen fant je: dekleta, čevlje na biks, pa hajd za njim — tu je prilika, če hoče katera moža. Torej vidite, da se vam nudi vsakovrstna zabava in vse za malo ceno 35c. Vstopnina je res tako nizka, da ne more nihče oporekati. Zvečer bo ples in prosta zabava. Kuharica, mlada in prijazna, vam bo pripravila izborno večerjo, strežnice, mlade in luštne spartanke vam bodo stregle po svoji najboljši moči. Dekleta od Utopians vam bodo hitele prodajati listke za žejno in lakoto. Kaj bodo Utopians napravili za program, pa nič ne vem. Nič ne povedo in bo čisto tajno, dokler ne nastopijo. No, če so tako svojeglavi, pa naj bodo. Bomo pa videli v nedeljo popoldne.

Vabi se članstvo, kakor tudi cenjeno občinstvo, da nas posesti v največjem številu. Vam ne bo žal za malo vstopnino. Otroci do 12. leta v spremstvu so prosti. Sporočam naj še to: vstopnica 35c je veljavna za popoldne in zvečer, kdor ostane v dvorani, kdor bo šel ven po programu, pa ne bo mogel nazaj razen proti vstopnini za ples, ki znaša 25c. Vstopnice dobite v predprodaji pri Mrs. Makovec v S. N. Domu ali pa pri članih.

Na svidenje v nedeljo 18. oktobra! William Candon

6 MILIJONOV NA DAN

CHICAGO. — Prebivalstvo Združenih držav požene po grlu dnevno celih šest milijonov in sedem sto tisoč dolarjev, ki gredo za pivo, vino in žganje. Do tega zaključka so prišli računarnji organizacije American Business Men's Research Foundation.

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem priobča dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni. Rokopisov se ne vrača.

KRVAVA BITKA ZA POSET OVIEDA (Dalje iz 1. str.)

pa poveljuje general Gonzalez Pena, ki je vodil revolto leta 1934, bil pozneje postavljen pred vojno sodišče in obsojen na smrt, kasneje pa pomiloščen. Pena se je javno zaklel, da ne bo pustil nobenega upornika v Oviedo živega.

Izgleda, da bo boj za Oviedo vsak čas končan. Izid tega boja bo nedvomno velikega pomena. Če zmagaajo rudarji, bo tisoče neustrašenih mož lahko odrinilo na pomoč Madridu, dočim bi v nasprotnem slučaju rebeli poslali nadaljne horde proti glavnemu mestu republike.

LONDON. — Lord Plymouth predsednik londonskega nevtralnostnega odbora, je sinoči odklonil sovjetsko zahtevo, da takoj skliče sejo odbora, da ukrepa o sovjetskem protestu in stori potrebne korake, da se prepreči pošiljanje orožja in municije španskim upornikom skozi Portugalsko. Ta odklonitev, ki je povečala nevarnost vojne v Evropi, je prišla istočasno z odkritjem, da je ruska protestna nota vsebovala predlog za pomorsko blokado Portugalske, katero naj bi izvedla francoska ali angleška vojna mornarica. Lord Plymouth je odklonil sovjetsko zahtevo z motivacijo, da Portugalska ni še odgovorila odboru na sovjetske obdolžbe in da zadnja sovjetska nota, ki je bila izročena odboru v ponedeljek, ni vsebovala dodatnega dokazilnega materiala, da fašistične sile v resnici kršijo nevtralnostni dogovor.

Sovjetski zastopnik Kagan je nujno urgiral sklicanje odbora, da bi se razpravljalo o sovjetskih najnovejših predlogih. Namignjeno je bilo, da bo Rusija smatrala, da ima proste roke, ako odbor ne bo takoj šel na delo. Ivan M. Majski, sovjetski poslanec v Londonu, se je sinoči vrnil iz Moskve ter se takoj podal na konferenco s Kaganom in uradniški angleškega zunanjega ministrstva. Poročila iz Moskve so istočasno javljala, da je bilo Majskemu naročeno, da odpokliče sovjetskega zastopnika v nevtralnostnem odboru, ako bi odbor odklonil sovjetske zahteve. Kaj bo storišla Moskva zdaj, ko je bila njena zahteva odklonjena, je uganjalo. Ali bo izvršila svojo grožnjo ter prisilila odprto na pomoč španski vladi z letali in drugim orožjem in municijo, ali bo še nadalje skušala preprečiti poboljšanski rebelom diplomatskim potom?

Iz Rima poročajo, da Mussolini prvi, da bo v prvem slučaju takoj nudi rebelom svojo vojaško pomoč (odprto, kajti prikrito to dela že ves čas španske civilne vojne). Svet z napetostjo pričakuje, kaj poreče Moskva. Če se odloči, odprto priskočiti na pomoč španski vladi, bo s tem nedvomno izzvala hude komplikacije v Evropi, ki bi utegnile privedi do splošne evropske vojne.

MADRID. — Vladne obrambne sile so na delu, da mesto čim bolj zavarujejo za slučaj možnega obleganja od strani fašistov. Okrog mesta se koplje strelske jarke in kritja za topove in strojnice. Vlada poroča, da so njene čete na več bojiščih okrog Madrida porazile sovražnika. Prišla so tudi nepotrjena poročila, da je priplula v španske vode flotila nemških torpedov in podmornic.

SKRAT



Majdici je padla iz rok njena punčka, ter se razbila. Pestunja jo hoče tolažiti. Majdica pa pravi: "Saj ni to nič hudega, ko je pa moj atek zdravnik in bo punčko pozdravil."

"Ta-le čuvaj v svetilniku mora pa res biti čudovito potrpežljiv! Nalaja sem štel in sem naštel, da mu je luč v svetilniku doslej 73krat ugasnila, pa vsakokrat jo je na novo prižgal."

Stric: "Tvoj očka leži v postelji? Upam, da ni nič hudega!"

Jakec: "Mislim, da ne bo hudega, mama mu krpa le njegove edine hlače."

"Ali vaš mož tudi govori v spanju?"

"Da, ampak žal le po kitajsko."

"Tale kanarček je pa močno zelen."

"Oh, nič ne marajte za to, gospa, na soncu bo kaj kmalu dozorel."

"No, draga gospa, ali je vaš mož vzel zdravila, katera sem mu zapisal?"

"Spočetka jih ni maral. Od kar pa jih skupaj jemljeva, pa že gre."

Gospodično Tinko je obiskal njen zaročenec, katerega bo predstavila danes svojemu očetu.

"Papana," pravi gospodična Tinka svojemu izvoljenemu, "bo zelo veselilo da te bo spoznal."

Mali Jakec, ki stoji zraven, to potrdi z besedami: "To je pa res. Kolikokrat je papa že rekel, da bi srčno rad vedel, kakšen bo tisti tepec, ki bo Tinko vzel."

Iz stare domovine

Častni občan

Mengeš, 27. avg. — Na občinski seji dne 26. avg. je občinski odbor soglasno izvolil g. Janeza Bokaliča za častnega občana z ozirom na njegove izredne zasluge za tukajšnjo občino. Imenovani je deloval v občinskem odboru neprenehoma nad 40 let. Še zadnje čase je bil v občinski upravi zgled vsem drugim članom. Čeprav ima že 71 let in s svojimi otroci obdeluje precejšnjo kmetijo, ni opustil nikdar nobene seje in je bil vedno do minute točno na mestu.

nega obleganja od strani fašistov. Okrog mesta se koplje strelske jarke in kritja za topove in strojnice. Vlada poroča, da so njene čete na več bojiščih okrog Madrida porazile sovražnika. Prišla so tudi nepotrjena poročila, da je priplula v španske vode flotila nemških torpedov in podmornic.

H. G. Wells

V družbenih romanih vodi Wellsa Goethejeva "Lust za fabuliranjem" tu opisuje, ponekod iz ljubeznivosti kakšnega Dickensa, angleškega "malega človeka" z drobnim svetom skrbi in težav, pa tudi velike spekulacije, politike in demagoge, znanstvenike in bogikatelje, skratka osebe, ki so značilne za sodobno civilizacijo in posebej še za Anglijo. Za vsemi romani in povestmi te vrste čisto razmišljajočega duha sodobnega intelektualca in toplota njegove vere v možnost višje kulture in socialno pravičnejšega življenja. Wellsova reformatorska narava stopa v dobronamernem delu teh pripovednih spisov tolikanj v ospredje, da se nekateri deli in manov spreminjajo v sociološke ali politične doznansvene pravice. Tudi tu se razloži, kaj kaže, da je v Wellsu um močnejši in obsenejši od čustev in da je ta intelektualni svet dana na življenjsko pot, postal pisatelj, kot pisatelj je postal izraziti intelektualni svet, polno znanstveno, moralistično in sociološko reformatorsko usmerjenostjo. Oni, ki ostro ločijo pisatelja in umetnika, imajo v Wellsu očiten primer; toda med pisateljem in umetnikom višjega tipa bi res bilo težko najti mejo.

Wells je spisal vrsto enciklopedičnih del, kakor je Svetovna zgodovina, ki so med najbolj razširjene knjige na vsem svetu. Manj znan je njegov uvod v biologijo "Znanost in življenje," ki ga je bil spisal s svojim sinom in Jul. Huxleyem; v srbščini pa je preveden Wellsov obširni uvod v gospodarsko-politične nauke "Delo, zdravje in sreča človeštva."

Po smrti Johna Galsworthyja je postal H. G. Wells predsednik mednarodnega PEN kluba. L. 1933 smo ga videli v Dubrovniku sredi ognjevitihih prepričev o svobodi in tistaturi. Visoke postave, tipično inteligentna obzora, mirnega vedenja (prirodna stvaritev in njem je še ojačil slovesno hladnokrvnost) je v pisani mednarodni družbi literatov parlamentarno vodil vroče debate. Vzlic vsej predsedniški nevtralnosti ni bilo niti za hip dvoma, da je ob strani stih, ki se bore proti ekstremom časa in svobodnega duha svobodnega človeštva. Z pustil je vtisk pravega gentlemana.

Alcazar

"Alcazar je v razvalinah!" Tako so slične naslove smo brali pred tedni v slovenskih listih. A malo jih je, ki vedo, kaj prav za prav Alcazar in kakšna je njegova zgodovina.

Toledo je staro mesto, njegova prelosta sega več tisoč let nazaj. Imenujejo jo radi "španski Rim" — zato, ker stoji kakor Rim na sedmerih gričih iz granitnega maza, ki ga obkrožajo valovi Taja. Alcazar je v središču Toleda in leži na najvišjem mestu. Kdor ima Alcazar, je gospodar mesta. Alcazar je obvladal Toledo, ko je bilo še majhno naselje.

Zgodovina te stavbe je zelo pomenljiva. Tukaj je stala trdnjava Rimcev. Ko so jo začelo rimsko svetovno cesarstvo krhati, so hodili gotski vojskaki pri Alcazaru v noči in noter. Potem sta postala mesto in trdnjava islamska last. Tukaj je vladal tudi jamaški Cid. Kralji španskega srednjega veka so ustvarili trdnjavo, ki je sijala od kraja do kraja posebno pod Karlom V.

Sedanja bratomorna španska vojna je pri izbiri uničenju namenjenih objektov prav nič ne ozira na preteklost in zgodovino Alcazarja. In svet, ki bere o napadnih trdnjavah, se bore malo briga, kakšna bo njena usoda. Severno pročelje je topovski ogenj baje popolnoma razjedal. Te fasade napravil sloviti filmski stavbenik Enrique de Egea. Bila je pravcata mojstrovina "plastereska", sloga zgodnje španske renesance. S fasadami izginjajo tudi plastike velikih umetnikov Berruguete in Mene. Uporne držijo samo še mogočni stiroglati stolpi.

Nemara je bes bratomorne vojne zanesel edino južnemu pročelju s težkimi dorskimi pilastri. To fasado je napravil stvaritelj Escoriala, Herrera. Na dvorani stojijo korintske arkade s stebri, po stopnicah dva in trideset kosov. Tam je tudi videti grandiozno Herroverio stopnišče. Ni pa ključeno, da bodo Alcazar po sedanjih državljanski vojni nanovo pozidali in popravili podrtine. Tako se je zgodilo že 105 let po smrti Karla V. Alcazar je bil tako kakor nek kup razvalin, porušila ga je nasledstva na vojna. Tudi v napoleonskih vojnah je bil na vojna. Tudi v 1887 ga je ogenj zopet precej okrnil. Vselej doslej so ga še popravili in pozidali — dokaz, da se da pač uničiti snov, če čim ostane ideja nesmrtna in se preraja, da kler je v nji nekaj prvotne moči.

ZADEVA ZAUPANJA

Pogrebnik, ki ne dobi zaupanja od svojih odjemalcev, je obsojen skorajšnjega propada. Kot zdravnik, zavisi njegov obstoj samo od zaupanja, ki ga stavi narod v njegovo razsodnost, iskrenost in popolno zanesljivost.

V teku let smo si mi sezidali solidno podlago javnega zaupanja. Odjemalci vedo, da se naša postrežba ne začne in ne neha z vsakim posameznim slučajem, ampak da izpolnimo vse obljave pošteno in s pošteno željo, služiti z vso našo zmožnostjo.

Zato so nam zaupani pogrebi vodeni vestno in natančno tako, kot želijo naši odjemalci.

LOUIS FERFOLIA

SLOVENSKI POGREBNIK

3515 EAST 81st ST.

Michigan 7420

Dnevna in nočna postrežba.

Neznani prijatelj

Nekoč je živel mož po imenu Peter Petrovič. S svojo ženo, s Katarino Vasiljevno, je živel. Na Mali Ohti je stanoval. Čisto lepo stanovanje je imel in razmeroma je bil zelo bogat. Vagabunda domačija, garderoba, polni zaboji. . . Celo dva samonarije je imel povrh vsega, ličnin pa kar petnajst.

Toda vžle vsemu je mož živel precej zapuščen. Sedel je na svojem bogastvu, gledal so-progo in se nikamor ni pokazal. Šel se je oditi z doma. Saj sam ni vedel, kakšen tatinski čas je bil. Niti v kino ni hodil.

Nu, nekoč pa je Peter Petrovič prejel pismo in to celo po pošti. Zaupno pismo. Brez podpisa. Nekdo piše:

"Eh, ti, stari hren, sezuti koren! S svojo mlado soprogo živiš in prav nič ne vidiš, kaj se godi okoli tebe. Tvoja žena, stari norec, te vara z nekim mesencom. Ker sem tvoj znan prijatelj in tako dalje, vabim, da prideš v Vrt Delovnih, in sicer v soboto ob sedmih zvečer, to se pravi, 29. t. m. Tam se boš lahko prepričal, kakšen frfotačji metulj je tvoja soproga. Odprti so, stari hren!"

Z globokim spoštovanjem! Neznani prijatelj.

Peter Petrovič je prečital pismo in ostrel. Spomin se mu je vračal. Spomnil se je: Katarina Vasiljevna je nedavno dobila dve pismi, nič ni povedala, od koga. In sploh se je smiljivo vedla: zmerom je rekla k mami in zdaj pa zdaj dobivala denar za razne materialne izdatke.

"Nu, buča," je pomislil Peter Petrovič, "lepega gada sem si dobil na prsih. . . Toda, ne boš me dovolim! . . . Našel te bom, pretepel na mrtvo ime in ti besedi!"

V soboto, 29. t. m. je Peter Petrovič namah zbolel. Legel na divan in opazoval soprogo. Ta je najprej vse pospravila, potem pa proti večeru mahoma dejala:

"Peter Petrovič, k mamaši nam. Zbolela je. Težko je napadla. . ."

Napadla si je nos, pomakala kloboček prav na tilnik in . . .

Peter Petrovič se je naglo odpravil, vzal palico, obul galoše in za njo.

Prišel je v Vrt Delovnih, zašel ovratnik, da ga ne bo kdo opazil in stopical po stezicah.

Katarina Vasiljevna, po ta pa v jok.

"Ah," pravi, "Peter Petrovič, kaj ti treba misliti. . . Nisem ti kaj vidim, da bo vendarle . . ."

"To rekši potegne iz rokava . . ."

in v pismu je stalo — sila . . .

Katarina Vasiljevna, . . .

Katarina Vasiljevno, naj pride . . .

Kidneys Must Clean Out Acids

J. Renko Confectionary

Se priporočamo vsem prijateljem in znancem, da nas obiščejo. Postregli vam bomo z dobri . . .

Imamo tudi malo grocerije.

nje socialistične delavske internacionale kakor strokovne internacionale ter so organizacije po raznih državah celo podpirale vojno gospodarstvo. S tem so si priborile priznanje oblasti, ki si ga prej niso mogle priboriti.

Vojna je torej vezi med organizacijami potrgala, ni pa uničila spoznanja, da je mednarodno sodelovanje delavstva potrebno.

Ze nekaj mesecev po vojni leta 1919. se je poizkusilo obnoviti v Bernu amsterdamsko strokovno internacionalno. Različna mnenja so se izrazila in v kratkem času je nastala strokovna internacionala z imenom Mednarodna zveza strokovnih organizacij.

Strokovna internacionala je postala mogočen faktor, čeprav se je izločila iz nje zveza strokovnih organizacij v Zedinjenih državah pod predsedstvom pokojnega Gompersa, ker večina ameriških strokovnih organizacij ni priznavala načela razrednega boja, kakor večina evropskih.

Fašizem je v zadnji dobi zatrl strokovne organizacije v Nemčiji, v Avstriji, v Italiji in še v nekaterih malih državah. V drugih diktaturah jim dovoljuje navidezno eksistenco, branijo pa, da bi vršile svoje gospodarske, socialne in kulturne naloge do delavstva.

Na kongresu mednarodne strokovne internacionale, ki se je vršil pred nekaj tedni v Londonu, je načelstvo poročalo, da je reakcija ustavljena, obžalujemo pa odpad nemških, italijanskih in avstrijskih strokovnih organizacij. Internacionala postaja mogočnejša; vstopile so norveške in mehiške strokovne organizacije, kar oživlja tudi sodelovanje z ameriški . . .

Število v internacionali organiziranih članov znaša danes 14 do 15 milijonov, torej več kakor preden so bile organizacije v navedenih državah zatrite.

Internacionalna zveza ni še popolnoma dovršena. Na londonskem kongresu se je razpravljalo o tem, kako bi jo bilo mogoče izpopolniti. Tu prihajajo v poštev še nekatere organizacije, ki se niso priključile internacionali rdeče strokovne internacionale. S tem združenjem bi bile vse strokovne sile združene za skupno bojevanje v mednarodni strokovni zvezi.

V 35 letih se je internacionala strokovnih organizacij, ki je šla izpočetka komaj dva milijona članov, razvila v res mednarodno zvezo, ki šteje skoraj 15 milijonov sodelavnikov po posameznih deželah. Razvoj je ustvaril iz nje mogočen faktor in uspešno orodje delavcev v boju za mednarodno socialno zakonodajo. Želja nas vseh je, da bodi naša internacionala v vseh petih delih sveta uspešno orodje za zmago delavcev.

Ob 2. obletnici umora kralja Aleksandra

(Dalje iz 1. str.)

ročal, da je Jauhannaud organiziral kader 14 mož na motornih kolesih za protekcijo kralja, da pa je komisar Sisteron od državne policije v zadnjem trenutku prepovedal to posebno protekcijo za kralja. Sisteron ni sicer tega nikoli odprto priznal, podal pa je naslednjo izjavo: "Zavedajoč se svojih dolžnosti kot državni funkcionar in iz spoštovanja do svojih predpostavljanih, sem doslej molčal, in dokler se ne podzvam keke definitivne akcije radi mene, tudi za naprej na morem drugega kot molčati."

Zakaj je Sisteron prepovedal posebno stražo za kralja? Ali je bil morda podkupljen — ali so bili podkupljeni oni, ki so njemu dali ukaz? In od koga? Italija in Ogrska sta imeli o-

čividni interes na tem, da Aleksander umre, kajti brez ozira na vse drugo, pravi Adamič, resnica je, da je bil Aleksander dober vojak in srce velikega jugoslovanskega vojaškega ustroja, s katerim bi obe državi morale nekoč računati v zvezi z njunim pohlepom po zemlji, ki sedaj pripada Jugoslaviji.

Druga možna domneva je, da so naciji naročili atentat na kralja ki je bil tradicijsko navezan na Francijo. Ali je možno, da nemški vpliv v Jugoslaviji zadnji čas začel rasti, ker ni več Aleksandra, da bi ga zaviral?

V Jugoslaviji je tudi razširjena govorica, ki jo očitno širijo nacijem naklonjeni krogi, da je neka visoka oseba v Franciji dopustila atentat na pri-tisk Sovjetom naklonjene grupe v deželi, ker Aleksander ni hotel priznati Rusije in ker je od-klanjal sodelovanje za franco-sko-sovjetsko alijanco proti Hitlerju. Ta zgodba je najbolj fantastična izmed vseh.

Bolj verjetna je neka druga govorica, piše Adamič, namreč, da so veliki mednarodni muni-cijski interesi plačali, da je imel atentator prosto pot. Znano je, da je Aleksander prišel v Francijo v interesu miru, oziroma, da bi Francijo pridobil za nastop proti Mussoliniju, da bi slednji nehal s svojo divjo imperijalistično propagando proti

J. S. WIDGOY

Slovenski fotograf

se priporoča vsem za izdelavo vsakovrstnih slik po zmernih cenah.

485 E. 152 St.

Odprto ob nedeljah

Jugoslaviji. Če bi bila njegova misija uspešna, bi bile možnosti vojne zmanjšane in s tem tudi municijska naročila. Ta razlaga ima v Jugoslaviji menda precej pristašev.

Gotovo je, da ni imel z atentatom niti najmanjše zveze nih-če od beograjskega vlade, pravi Adamič, in skoro enako jasno je, da francoska vlada kot taka ni bila odgovorna zanj. Ampak ali je kdo v Franciji, z izjemo onih, ki so bili odgovorni za "malomarnost" v Marseillesu, ki mu je znana resnica? Izključeno ni. Ampak če so take o-

sebe, tedaj so najbrže prisiljene molčati. Resnica bi utegnila zaplesti sam Bog ve koga, Bog ve katero silo ali glavarja države, in še bolj povečati nape-tost evropske situacije.

August Kollander

6419 ST. CLAIR AVENUE

PRODaja parobrodne listke za vse prekomorske parnike; POSTLJA denar v staro domo-vino točno in po dnevnih ce-nah; OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi ju-goslovanske znamke.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

E. 61st St. Garage

Popravljalnica motorjev, ogrod-ja in fenderjev

Barvamo avtomobile

BEER GARDENS

FR. MIHČIČ CAFE

Night Club

MARTIN KOZAR

Vsaki petek FISH FRY,

pohane ribe

ROSE ZUPANČIČ

CVETLIČARNE

Imamo cvetlice za vse namene.

Frank Jelerčič

Ignac Slapnik, st.

GASOLIN

MIKE POKLAR

Pennzoil Gas Station

KROJAČI

JOHN SUSTER

Oglašajte v —

"Enakopravnosti"

ZGUBILA JE 20 FUNTOV DEBELOSTI

Bodite živahni in vitki — to imate lahko ako ne poslušate klepetulj. Ako . . .

Mrs. Elma Verille, Havre de Grace, Md. piše: "Shušala sem za 20 fun-tov. Sedaj mi obično dobro pristaja."

Nobene drastične telovadbe, ako vsa-ki dan povzimate Kruschen Salts.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestan-ke, poroke in enake slučaje, naročite tisko-vine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestan-ke, poroke in enake slučaje, naročite tisko-vine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

FISH FRY VSAKI PETEK

v SLOV. DRUŠT. DOMU

20713 Recher Ave.

Vabljeni ste na dobro godbo.

BOŽIČNI IZLETI

v JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA:

EUROPA 5. decembra

NEW YORK 10. decembra

HAMBURG 15. decembra

BREMEN 16. decembra

Brzi vlak ob BREMEN in EUROPA v Bremer-haven zajamči udobno potovanje do Ljubljane.

Izborne železniške zveze od Cherbourg ali Hamburga.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

1430 EUCLID AVENUE—CLEVELAND, OHIO

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

Carica Katarina

Zgodovinski roman

— Oh, grof Panin! — vzklikne Aleksander Potemkin, — ne govorite o meni, ne spominjajte me na mojo poškodbo, za katero moram biti hvaležen samo tistemu prokletemu Orlovu!

— Knez Potemkin, ponavljam vam, — nadaljuje grof Panin, — da vam kmalu ne bo več treba nositi črnega ovoja!

— Četudi vam ne morejo vrniti vašega očesa, četudi vam nihče ne more zopet dati vida, vendar boste lahko dobili oko, ki bo podobno vašemu zdravemu očesu in vaš lep obraz ne bo več grdo spačen.

— Panin! — je vzkliknila Katarina in planila. — Panin, kaj govorite? — Kako bi bilo to mogoče? — Oh, prijatelj, vi niste človek, ki bi nepremišljeno govoril in ki bi se šalil z nesrečo svojega bližnjega! — Vaše besede pa mi dajo upanje!

— Veličanstvo, — odvrne grof Panin, — večerjate me obiskala dva gospoda; prišla sta radi kneza Potemkina.

— Eden izmed njiju je zelo mlad francoski zdravnik, doktor Betalesi, drugi pa je neki Apraskin — njegov pacient.

— Ta Apraskin je neki graščak iz Francije. Nekoč se mu je zgodila velika nesreča. Pri obrezovanju divje trte pri svoji utici je ranil svoje oko, ki mu je takoj izteklo.

Ko je videl, kaj se mu je zgodilo, je bil zelo nesrečen.

Svojo nesrečo je prenašal z mirnim dostojanstvom, vendar pa ga je izguba očesa strašno bolela.

Tedaj pa je slučajno prišel v tisti kraj mladi doktor Betalesi. Seznanil se je z Apraskinom in videl, kaj se mu je zgodilo. Mlada graščakova žena je rotila francoskega zdravnika, da bi pomagal njenemu možu.

Doktor Betalesi ji samo po sebi umevno ni mogel ničesar obljubiti.

Mnogo je premišljeval o tem slučaju, ko pa se je vrnil v Pariz, kjer je imel lepo prakso, ni nikakor mogel pozabiti na mladega in lepega graščaka in na njegovo dražestno ženo, ki sta bila sedaj radi izgube očesa tako zelo nesrečna.

Spraševal se je, ali bi res ne bilo mogoče, da bi temu revežu pomagal?

Če mu že očesa ne morem vrniti, če je vid za vedno izgubljen ali bi ne mogel storiti česa, da bi tema dobrima človekoma ublažil njuno nesrečo?

Ali bi ne mogel storiti česa, da bi vsakdo vsaj na prvi pogled ne opazil nesreče in spačenega obraza?

Dolgo je razmišljal o tem vprašanju.

Takrat pa se mu je zjasnilo: izgubljen oko bi se dalo nadomestiti z umetnim očesom.

— Z umetnim očesom? — je vzkliknil Potemkin in vztrepetal. — Umetno oko?

— Da, knez Potemkin, z umetnim očesom! — reče grof Panin mirno in hladnokrvno.

Proda se

Hiša za tri družine, 13 sob; tri garaže na East 52nd Street, se proda poceni. Poizve se na 1032 East 74 Street.

Rad bi našel

svetlo in prostorno sobo, najrajši s prostim vhomom in pri mirnih ljudeh v Collinwoodu. Sporočite naslov Enakopravnosti, 6231 St. Clair, telefon Henderson 5811.

Proda se

Konfekcijska trgovina se proda poceni, samo zaloga se šteje; naslov se poizve v uradu tega lista.

— To je vendar nemogoče! — vzklikne Katarina.

— Mladi zdravnik je povabil Apraskina k sebi v Pariz, ko pa se je graščak čez nekaj dni vrnil k svoji ženi, je revica mislila, da se je zgodil čudež! Njen mož je imel zopet dvoje oči!

Aleksander Potemkin je bil izredno razburjen, nemo je strmel v ministra.

— Apraskinovo umetno oko se v ničemer ne razlikuje od pravega, — reče Panin.

— Iz česa pa je umetno oko? — vpraša carica, ki je tudi skočila s svojega sedeža in jela hoditi po uti sem ter tja. — Iz voska? Ali pa je morda doktor Betalesi uporabil oko kake žive živali?

— Ne, Veličanstvo, — odvrne grof Panin, — Veličanstvo, če pa se zanimate za Apraskinovo oko, prosim, kar ukazujte. — Ni treba niti pet minut, ko boste videli umetno oko lahko od blizu in ga natančno preotri!

— Kaj pomeni to? — vpraša carica razburjeno.

— Kaj to pomeni? — odvrne grof Panin in vstane. — To pomeni, da sem pripeljal v Carsko selo doktorja Betalesija in Apraskina in vašemu Veličanstvu je treba samo ukazati, pa ju bom pripeljal.

Katarina je iztegnila svoje roke in vzkliknila:

— Grof Panin, pripeljite nama francoskega zdravnika in njegovega čudovitega pacienta! Pripeljite nama ta dva človeka, če pa se bo izkazalo kot resnično, kar ste nama pripovedovali, ste mi storili večjo uslugo, kakor da bi mi položili novo Rusijo k mojim nogam!

Panin se je nasmehnil in odšel iz ute.

Ko sta Katarina in njen miljenec ostala sama v uti, je Katarina začela nenadoma ihteti, obšla je Potemkina.

— Oh, moj sladki Aleksander, — reče Katarina, — edini moj, ljubljeni moj, ko bi ti vedel, kako me je Panin razveselil s svojo vestjo! — Zame bi ne bilo treba da bi se znebil tega grdega črnega ovoja, toda vidim, kako te boli izguba tvojega očesa, čitam ti z obraza, kako si nesrečen, kako vidiš druge ljudi, ki imajo dvoje zdravih in lepih oči!

— Saj pa bo tudi to popravljen — sedaj bo tudi tebi napravil francoski zdravnik umetno oko in nihče ne bo mogel videti, da je bila tvoja očesna duplina kedaj brez očesa.

Potemkin pa je zmajal z glavo.

Ni mogel verjeti.

— Ne dvomim o resničnosti Paninovih besed, — vzklikne Potemkin, — toda zdi se mi, da je nasel kakšnem sleparju. Moja draga Katarina, s tem, kar bom povedal, nočem razžaliti tvojega prijateljstva napram Francozom, sicer pa veš tudi sama, da se nahaja v tem

Naprodaj

Trgovina z pivom, cigarami in slaščicami; jamči se \$300 prometa na teden; se proda radi sodeležnika; vprašajte med 9 in 11 uro jutraj; — 15910 St. Clair Ave.

Proda se hiša

za eno družino, 5 sob in kopalnica, furnez, velik lot, garaža.

CENA SAMO \$3.700

V gotovini se plača \$750, — ostalo na lahke obroke, kakor rent. Jako prijazen dom v bližini cestne železnice in šole. Za podrobnosti se obrnite na

MATT PETROVICH

253 E. 151 St.

KENmore 2641 J.

narodu, ki je dal toliko velikih, znanstvenikov, umetnikov in pesnikov, tudi mnogo pustošev, ki kriče več, kakor pa morejo storiti!

— Aleksander, kako moreš še dvomiti, — odvrne Katarina, — ko ti pa jamči človek, kakršnega je Panin za tega francoskega zdravnika?

— Sicer pa, bom govorila sama z njim!

— Če se mu bo posrečilo, kar obljublja, si bo lahko izbral najlepšo posestvo v Rusiji, ki pripada meni. — Darovala mu ga bom, to se pravi, na ta način ga bom nagradila za njegovo veliko delo.

— Če pa se bo izkazalo, da je lažnjivec in bahač, kateremu je edini namen, da bi nekaj časa udobno živel na carskem dvoru, — ga bom poslala v Sibirijo, — pri Bogu!

Katarina, mar me zares še vedno ljubiš? — vzklikne Potemkin. Tega si ne morem misliti! Mar pripada tvoje srce še vedno enokemu človeku, — pohabljenju, — zaznamovanemu?

— Zaznamovanemu? — Ti da bi bil zaznamovan? — vzklikne Katarina in se nežno stisne k njemu. — In če bi bil izgubil oboje očesa. Aleksander, bi te kljub temu nikdar ne zapustila, — ostala bi vedno tvoja Katarina!

— Kaj pa Orlov? — je Potemkin pomembno vprašal.

Katarina mu je položila prst na usta in se nasmehnila.

— Prijatelj, — mu zašepče Katarina, — ali ne moreš toliko časa počakati, da bi videl,

kaj je tvoja Katarina sklenila?

Mar si ljubosumen, da bom nagradila kneza Orlova, ker mi je storil veliko uslugo?

— Mar ne veš, da kaznujejo bogovi tistega, ki ga hočejo uničiti s slepoto?

— Potemkin, radi tega te prosim, ne zmeni se prihodnjih osem dni za Orlova. Zanesi se name, veruj svoji Katarini — zmagal boš in midva bova srečna!

Potemkin je mislil, da je napočil sedaj najpripravnější trenutek, da bi pošteno zadel tisto malo in potuhnjeno mačko — častihlepnega Platona Subova, ki se je hotel meriti z njim, s carinim miljenecem!

— Dobro torej, — reče Potemkin in objame carico, — ne govoriva več o Orlovu, njega prepustim tebi. Prej ali slej mi bo plačal, kar mi je storil! Oko za oko! Toda kako je z —

— Ljubljani moj, — se je zasmejala Katarina, — mar misliš, da je zemlja dala moškega ki bi mogel iztisniti tebe, Aleksander, iz mojega srca?

— Ne vem — ljudje pripovedujejo —

— Ljudje! — vzklikne Katarina prezirljivo. — Kaj so ljudje? — Klevetniki, lažnjivi in podležji! — Sluge, lakaji, ki se hranijo z jezo in s sovraštvom in se nikdar ne morejo nasiti.

— Kar se mene tiče, — nadaljuje Potemkin, — bi jaz ne bil nikdar ljubosumen na svojega tekmeča. Odlična dama se sicer lahko igra z mačko, če pa postane mačka predzrna, jo lahko sune od sebe v kot!

— Aleksander, o kateri mač-

ki govoriš?

— O mački, katero si si nabavila!

— Ne morem se spomniti!

— Le pomisli malo, Katarina!

— Ne vem, Aleksander, koga misliš!

— Prav, povedal ti bom ime — Platon Subov!

Katarina izpusti Potemkina. Naredila je nekaj korakov — da, skoraj se je opotekla. Njen obraz je pobledele. To pa je bilo znamenje, da jo je Potemkin zadel s svojimi besedami sredi srca.

Katarina je udarila z nogo ob tla.

— Kdo ti je imenoval to ime?

— Ne vem več.

— Povej mi, kdo me je tako podlo oklevetal!

— Ni treba, da bi mi moral to baš nekdo pripovedovati! — Poglej, ljubljena moja Katarina, tudi mornarji najdejo mnogokrat na oddaljenih otokih iste rastline, ki rastejo sicer samo na kopnem. In vendar jih ni nihče tam posadil!

— Tako je tudi z obrekovanjem, ki je vzkliklo na tujih tleh. Razvije se v močno strupeno rastlino, ki je že marsikateremu človeku prinesla smrt.

— Nekaj pa je le na tem, Katarina. Na dvoru obstoja velika stranka, ki se zanima za Platona Subova zato, ker mislijo, da si mu naklonjena, da ti ugaja in da bo kmalu stanoval v zimski palači namesto enookiga Aleksandra Potemkina.

— Jaz ti pravim, — vzklikne Katarina z zamolklim glasom, ki je zvenel precej nesigurno,

— pravim ti, da tega Subova ne morem videti, studi se mi!

— To ti bom dokazala! Daj mi samo časa, ljubljeni moj!

Počakaj samo do tiste italijanske noči, ki jo bomo priredili! Takrat ne bo več kneza Gregorja Orlova, niti Platona Subova! — Izginila bosta, kakor da ju nikoli ne bi bilo.

— Jaz pa, Katarina, ljubljena in oboževana žena! — vzklikne Potemkin, čeprav mu je bilo težko spregovoriti te, nežne besede, — jaz ti prisegam zato večno zvestobo! Ah, med nama ni treba nobene prispege, — najina ljubezen je trdna, nič na svetu naju ne more razdružiti — kaj neda, Katarina?

Katarina ga objame in mu ponudi ustnice v poljub.

— Ali si zadovoljen s tem odgovorom? — vpraša Katarina. Kdor sme poljubljati svojo carico, si je svest njenega prijateljstva. — Tiho! — Poslušaj!

— Nekdo prihaja! — To je minister Panin s francoskim doktorjem!

Obrnila sta se proti vходу. Videla sta tri moške.

To je bil Panin, ki je bil na čelu, za njim pa sta šla dva druga moška.

Minister Panin je stopil v uro, prišleca pa sta ostala s spoštovanjem pri vходу.

Grof Panin pokaže na elegantnega mladeniča v lepi črni obleki in reče:

— Veličanstvo, dovolite, da vam predstavim doktorja Betalesija iz Pariza.

Mladi zdravnik se globoko priklone.

Ko je pogledal carico Kata-

rino, je temna rdečica zalila njegov obraz.

Dvignil je glavo in vprašujoče motril carico.

Mladi zdravnik je bil star kakih dvajset in pet let, bil je izredno vitek in nežen, njegov obraz je imel plemenite poteze, iz njegovih oči sta sijali razumnost in duhovitost, vsaka njegova kretnja pa je ugodno delovala na carico in izražala zaupanje v samega sebe.

Njegov spremljevalec je bil močan mladenič, njegov obraz ni bil prav nič podoben Francozu, temveč je imel pristen ruski izraz.

— Ta gospod, — nadaljuje Panin, — je graščak Apraskin, o katerem sem vašemu Veličanstvu že pripovedoval.

Doktor Betalesi ne želi nikoli sardinega, kakor da bi vašemu Veličanstvu pokazal, kako je gospodu Apraskinu vrnil oko, ki ga je pri nekem nesrečnem naključju izgubil.

— Oh, prijatelj, — vzklikne Katarina, ko je stopila k mladem zdravniku, — če je resnično, da ste tako srečni, da lahko osrečite nesrečneže in jim vrnete mir!

— Veličanstvo, — odvrne mladi zdravnik in jo mirno pogleda, — nikdar bi se ne drgnil stopiti pred Vaše Veličanstvo če bi si ne bil svest svoje stvar.

Hitro je pogledal Potemkina za katerega je edel, da bo njegov pacient.

(Dalje prihodnjič)

Lucky za Vas

—Je Lahka Kaja!

ZA VELIKE TRENUTKE
— Lahka Kaja!

Poročni zvonovi — razburljivi časi, dosti kajenja. Vpoštevajte svoje grlo in sežite po lahki kaji ... sežite po Lucky!



Ko Veseli Dogodki Vodijo K Neprestanemu Kajenju!

Ko ste razburjeni ... nerzvojni ... radostni in veseli, pokadite dosti cigaret, ne da bi mislili na to. Izberite si lahko kajo. Kadite Luckies — kajti Luckies so lahka kaja bogatega, zrelega dela tobaka. Napravljene so iz srednjih listov najboljšega tobaka, ki se ga more kupiti za denar. In so edina cigareta, v kateri boste našli važno zaščito grla "Toasting" procesa. Da, edina cigareta. Lucky Strike ... cigareta finega okusa ... cigareta, ki je "tudi pozneje v veseljem skladu" z vašim grlom.

★★ "SWEEPSTAKES" NOVICI! ★★

17 Nagradnikov v Alaski in Honolulu!

Enajst moških in žensk v daljnem Honolulu in šest daleč gori na severu v Alaski pozna svojo priljubljeno godbo tako dobro, da jim je bilo mogoče imenovati prvotne pesmi v Vaših Lucky Strike "Sweepstakes" 1-2-3 — baš tako. Čestitamo ... in dosti sreče mnogim drugim oddaljenim navdušencem za "Sweepstakes".

Ali ste se vi že pridružili? Ali ste dobili vaše okusne Lucky Strikes? Godba je v zraku. Naravnajte na "Your Hit Parade" — ob sredah in sobotah zvečer. Poslušajte, sodite in primerjajte melodije — potem pa poskusite Vaše Lucky Strike "Sweepstakes".

In če se ne kadite Luckies, kupite danes zavojček in jih poskušajte. Mogoče morda pogrešate.

Luckies — lahka kaja

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBACA — "IT'S TOASTED"